

Bendrosios rekomendacijos užsienio kvalifikacijų pripažinimui

Bendrosios rekomendacijos dėl su aukštuoju mokslu susijusių užsienio kvalifikacijų teikiamos pagal šalis (žr. žemiau), nurodant užsienio kvalifikacijos pavadinimą originalo kalba ir (ar) jos transliteraciją lotyniškais rašmenimis, kvalifikacijos atitikmenį Lietuvoje teikiamai kvalifikacijai bei trumpą papildomą informaciją.

Šios rekomendacijos nuolat pildomos.

Galutinį sprendimą dėl individualios kvalifikacijos lygiavertiškumo aukštoji mokykla priima priklausomai nuo baigtų studijų kokybės, paskirties, studijų rezultatų, turinio, apimties (trukmės) bei nuo aukštosios mokyklos nustatytų specifinių reikalavimų priėmimui į konkrečią studijų programą.

Jei kvalifikacijos šiame sąrašė nerandama, dėl individualios rekomendacijos kreipiamasi į SKVC.

Žemiau teikiamos rekomendacijos dėl šių šalių kvalifikacijų:

Airija
Baltarusija
Bangladešas
Egiptas
Estija
Indija
Izraelis
Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė
Jungtinės Amerikos Valstijos
Kamerūnas
Latvija
Lenkija
Nepalas
Nigerija
Nyderlandų Karalystė
Norvegija
Pakistanas
Rusija
Ukraina
Vokietija

AIRIJA

<p>Leaving Certificate, kai išpildytos 2 sąlygos:</p> <ul style="list-style-type: none">- baigtos programos <i>Leaving Certificate (Established) Programme</i> arba <i>Leaving Certificate Vocational Programme</i>;- pasirinkti ne mažiau nei 5 mokymosi dalykai ir gauti šių dalykų egzaminų įvertinimai yra ne žemesni, nei D3.	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 11-12 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas, ir išlaikius valstybinius baigiamuosius egzaminus. Kvalifikaciją suteikia Valstybinė egzaminų komisija (<i>State Examinations Commission</i>). <i>Leaving Certificate</i> programa yra skirta parengti studijoms aukštosiose mokyklose. <i>Leaving Certificate Vocational Programme</i> yra <i>Leaving Certificate</i> programa, tačiau skiriasi tuo, kad keletas dalykų pasirenkama iš nustatyto profesinių dalykų sąrašo. Ši programa apima tiek vidurinį ugdymą, tiek profesinį parengimą ir skirta parengti tolesniam mokymuisi/studijoms ir profesinei veiklai.</p> <p>Airijoje baigiamųjų egzaminų (<i>Leaving Certificate Examinations</i>), įvertintų žemiau, nei D3 įvertinimu, naudojimas nerekomenduojamas priimant į studijas ir/ar formuojant konkursinį balą. Airijoje naudojama pasiekimų vertinimo sistema A1-A2, B1-B3, C1-C3, D1-D3, E, F, kai aukščiausias patenkinamas įvertinimas yra A1.</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę stoti į visas aukštojo mokslo programas išpildžius abi aukščiau nurodytas sąlygas.</p>	

Bachelor (Ordinary)	lygiavertė profesiniam bakalaurui
<p>Kvalifikacija atitinka reikalavimus pirmosios pakopos kvalifikacijoms, nors kvalifikacijos turėtojai įprastai neturi tiesioginės teisės būti priimti į antrosios pakopos studijas. Kvalifikacija įprastai yra suteikiama baigus 3 metų trukmės programą (apimtis 180 ECTS kreditų). Į šias studijas įprastai priimami įgijusieji vidurinį išsilavinimą arba turintys lygiavertę kvalifikaciją. Be to, Airijoje yra siūlomos 1 metų <i>Ordinary Bachelor</i> programos, įgijusiems <i>Higher Certificate</i> (studijų trukmė 2 metai (apimtis 120 ECTS credits)) kvalifikacijas.</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę į <i>Honours Bachelor</i> programas.</p>	

Bachelor (Honours) (įprastai <i>Bachelor of Science/Bachelor of Arts</i>)	lygiavertė bakalaurui arba profesiniam bakalaurui
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausančios kvalifikacijos. Kvalifikacija įprastai yra suteikiama baigus 3-4 metų trukmės programą (apimtis 180-240 ECTS kreditai), nors yra siūlomos ir ilgesnės trukmės programos (architektūros, odontologijos ir medicinos sričių). Į šias programas įprastai priimami įgijusieji vidurinį išsilavinimą arba turintys lygiavertę kvalifikaciją. Be to yra siūlomos 1 metų <i>Honours Bachelor</i> studijų programos įgijusiems <i>Ordinary Bachelor</i> kvalifikaciją.</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę į <i>Masters Degree</i> arba kai kuriais atvejais – į <i>Doctoral Degree</i> programas. Prilyginimas konkrečiai kvalifikacijai priklauso nuo programos paskirties ir pasiektų studijų rezultatų.</p>	

Masters	lygiavertė magistrui
<p>Antrajai studijų pakopai priklausančios kvalifikacijos Airijoje yra dviejų tipų: <i>taught Masters</i> ir <i>research Masters</i>. <i>Taught Masters</i> yra suteikiama baigus 1-2 metų trukmės studijų programą (apimtis 60-120 ECTS kreditai). Į <i>taught Masters</i> programas įprastai priimami įgiję <i>Honours Bachelor</i> kvalifikacijas. Kai kuriais atvejais į šias programas gali būti priimami ir įgiję <i>Ordinary Bachelor</i> kvalifikacijas arba jas atitinkančias, turintys tam tikros atitinkamos darbo patirties. <i>Research Masters</i> programų trukmė įprastai yra 2 metai (apimtis 120 ECTS kreditai, nors kai kurios</p>	

programos nėra įvertintos kreditais). Į *research Masters* programas įprastai priimami įgiję *Honours Bachelor* kvalifikacijos (įprastai turintys aukštesnius pasiekimus: *First class* arba *Second class Honours*).

Kvalifikacija teikia teisę į *Doctoral Degree* programas.

BALTARUSIJA

Атэстат аб сярэдняй адукацыі

(įgyta iki 1999 m.)

arba

атэстат аб агульнай сярэдняй адукацыі

(įgyta iki 1999 m.)

lygiavertė brandos atestatu

liudijamam viduriniam išsilavinimui tik kartu su papildomais reikalavimais

Kvalifikacija teikta baigus faktinės 10 metų trukmės bendrojo ugdymo programą (paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas) ir išlaikius mokyklos lygmeniu organizuotus baigiamuosius egzaminus.

10 metų trukmės programa iš esmės skiriasi nuo Lietuvos Respublikoje numatytos bendrojo ugdymo programos trukmės (12 metų). Didesnis, nei vienerių metų skirtumas bendrajame ugdyme laikomas esminiu, nes rodo žymius skirtumus tarp mokymosi rezultatų. Todėl kvalifikacija vertinama kaip teikianti teisę į aukštąjį mokslą, tik kartu su papildomais reikalavimais: baigtomis studijomis ar kitu paviduriniu mokymusi ar jo dalimi, ne trumpesne kaip vieneri metai arba priimančiajai institucijai nustačius, kad mokymosi metu ir (ar) papildomai neformaliu būdu įgytos žinios ar gebėjimai yra pakankami siekiamam tikslui.

Атэстат аб агульнай сярэдняй адукацыі

(įgyta 1999 m. ir vėliau)

lygiavertė brandos atestatu

liudijamam viduriniam išsilavinimui.

Kvalifikacija teikiama baigus 11 metų trukmės bendrojo ugdymo programą (paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas) ir išlaikius mokyklos lygmeniu organizuojamus baigiamuosius egzaminus. Teikia teisę stoti į visas aukštojo mokslo programas.

Дыплом, jei liudija ir baigtą vidurinio ugdymo programą

(įgyta iki 1999 m.)

lygiavertė brandos atestatu

liudijamam viduriniam išsilavinimui tik kartu su papildomais reikalavimais

Vidurinis išsilavinimas taip pat gali būti įgytas baigus programą, apimančią vidurinį ugdymą ir profesinį parengimą. Kartu su viduriniu išsilavinimu (įgyjamas baigus faktinės 10 metų trukmės bendrojo ugdymo programą (kai paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas)), įgyjama ir tam tikra profesinė kvalifikacija.

10 metų trukmės programa iš esmės skiriasi nuo Lietuvos Respublikoje numatytos bendrojo ugdymo programos trukmės (12 metų). Didesnis, nei vienerių metų skirtumas bendrajame ugdyme laikomas esminiu, nes rodo žymius skirtumus tarp mokymosi rezultatų. Todėl kvalifikacija vertinama kaip teikianti teisę į aukštąjį mokslą, tik kartu su papildomais reikalavimais: baigtomis studijomis ar kitu paviduriniu mokymusi ar jo dalimi, ne trumpesne kaip vieneri metai arba priimančiajai institucijai nustačius, kad mokymosi metu ir (ar) papildomai neformaliu būdu įgytos žinios ar gebėjimai yra pakankami siekiamam tikslui.

Kvalifikacija gali būti suteikta ir tuo atveju, kai baigta programa neapėmė vidurinio ugdymo ir vidurinis išsilavinimas nebuvo įgytas. Kadangi išduodamuose dokumentuose įprastai nenurodoma, ar tokio lygmens išsilavinimas suteiktas, rekomenduojama pirmiausiai išnagrinėti diplomo priedą. Jei jame yra nurodyti pagrindiniai vidurinio ugdymo programos dalykai, laikoma, kad vidurinis išsilavinimas buvo įgytas. Dėl papildomos informacijos taip pat galima kreiptis ir į kvalifikacijos suteikėją.

<p>Диплом, jei liudija ir baigtą vidurinio ugdymo programą (įgyta 1999 m. ir vėliau) arba диплом аб сярэдняй спецыяльнай адукацыі (įgyta 1999 m. ir vėliau)</p>	<p>lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui</p>
<p>Kvalifikacijai skirta programa apima vidurinį ugdymą ir profesinį parengimą. Kartu su viduriniu išsilavinimu (įgyjamas baigus 11 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas), įgyjama ir tam tikra profesinė kvalifikacija. Kvalifikacija teikia teisę stoti į visas aukštojo mokslo programas.</p> <p>Kvalifikacija gali būti suteikta ir tuo atveju, kai baigta programa neapėmė vidurinio ugdymo ir vidurinis išsilavinimas nebuvo įgytas. Kadangi išduodamuose dokumentuose įprastai nenurodoma, ar tokio lygmens išsilavinimas suteiktas, rekomenduojama pirmiausiai išnagrinėti diplomo priedą. Jei jame yra nurodyti pagrindiniai vidurinio ugdymo programos dalykai, laikoma, kad vidurinis išsilavinimas buvo įgytas. Dėl papildomos informacijos taip pat galima kreiptis ir į kvalifikacijos suteikėją.</p>	

<p>Спецыяліст (išskyrus aukštųjų karinių mokyklų bei specifinės žinybinės paskirties aukštųjų mokyklų (pvz., valstybės saugumo) suteiktas kvalifikacijas, dėl kurių reikalinga individuali rekomendacija)</p>	<p>lygiavertė bakalaurui; tam tikrais atvejais, priklausomai nuo baigtų studijų paskirties ir numatytų studijų rezultatų, gali būti lygiavertė profesiniam bakalaurui ar kvalifikacijai, teikiamai baigus vientisąsias studijas (pvz., baigus medicinos studijas).</p>
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija jos kilmės šalyje. Įprastinė studijų trukmė – nuo 4 iki 6 metų, priklausomai nuo jų paskirties ir sudėtingumo. Baigus studijas, teikiama profesinė kvalifikacija (pvz., teisininko, ekonomisto, mokytojo, kt.). Kvalifikacija orientuota į pagrindinių ir specialių žinių ir gebėjimų suteikimą, reikalingą tęsti studijas magistrantūroje bei dirbti pagal įgytą specialybę; neretai programose skiriamas gan didelis dėmesys praktikai. Programų baigiamuosius reikalavimus įprastai sudaro baigiamieji egzaminai ir baigiamasis darbas.</p> <p>Teikia tiesioginę teisę stoti į magistro studijas bei dirbti pagal įgytą specialybę. Kvalifikacijos turėtojai gali stoti į mokslo laipsnio (aspirantūros) studijas, tačiau tik po papildomų reikalavimų išpildymo (išlaikius kandidatinius egzaminus).</p> <p>Prilyginimas konkrečiai kvalifikacijai Lietuvoje priklauso nuo programos paskirties ir pasiektų studijų rezultatų.</p>	

<p>Магістр suteikta baigus mokslo tiriamąją (<i>научно-исследовательская</i>) magistrantūrą</p>	<p>lygiavertė magistrui</p>
<p>Antrajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Įprastinė studijų trukmė – 1-2 metai. Priėmimo reikalavimas – turėti specialisto ar bakalauro kvalifikaciją. Baigus mokslo tiriamąją magistrantūrą suteikiamas tam tikros mokslų šakos magistras (pvz., <i>Магістр гістарычных навук</i>).</p> <p>Šios magistrantūros metu formuojamos mokslinės tiriamosios veiklos žinios ir gebėjimai ir jos metu išlaikomi stojimui į aspirantūrą reikalaujami kandidatiniai egzaminai. Magistras teikiamas baigus tokio profilio magistrantūrą, teikia tiesioginę teisę stoti į mokslo laipsnio studijas – aspirantūrą (<i>аспірантура</i>).</p>	

<p>Магістр suteikta baigus į praktiką orientuotą (<i>практикоориентированная</i>) magistrantūrą</p>	<p>dalinės magistrantūros studijos ar lygiavertė magistrui su papildomais reikalavimais (pvz., po studijų baigimo įgytos papildomos kompetencijos).</p>
<p>Antrajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Įprastinė studijų trukmė – 1-2 metai. Priėmimo reikalavimas – turėti specialisto ar bakalauro kvalifikaciją. Baigus į praktiką orientuotą studijų programą suteikiamas tam tikros ūkio šakos magistras (pvz., <i>Магістр эканомікі</i>).</p>	

Į praktiką orientuota studijų programa skirta asmens žinių ir gebėjimų gilinimui tam tikroje profesinėje srityje. Ji nėra orientuota į rengimą mokslo laipsnio (aspirantūros) studijoms. Norint stoti į aspirantūrą, reikia įvykdyti papildomus reikalavimus (išlaikyti kandidatinius egzaminus).

BANGLADEŠAS

Higher Secondary Certificate, kai baigta akademinio profilio <i>humanities</i> arba <i>science</i> programa ir pasiektas bendras vidurkis (GPA) ne žemesnis nei 3,50	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui, bet priėmimui siūlome taikyti žinių ir gebėjimų patikrinimą
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 12 metų trukmės akademinio profilio (<i>general academic</i>) plataus profilio programą, kurios paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas (<i>higher secondary</i>), ir išlaikius regioninius lygmeniu organizuojamus egzaminus.</p> <p>Kvalifikacija Bangladeše teikia teisę stoti į aukštąsias mokyklas. Priimant asmenis atsižvelgiama į pasiektą bendrą vidurkį GPA, įprastai priėmimui reikalingas bent 3,50 GPA, o konkurencingose programose – 4,50 GPA.</p> <p>Pagal turimą informaciją, mokymo kokybė Bangladeše gali ženkliai skirtis, priklausomai nuo mokyklos ir (ar) regiono. Dėl šios priežasties tiesioginis tokių kandidatų priėmimas be papildomų studijų ir (ar) žinių ir gebėjimų patikrinimo, nerekomenduojamas.</p>	

Higher Secondary Certificate, kai baigta profesinio profilio ar <i>business science</i> programa ir pasiektas bendras vidurkis (GPA) ne žemesnis, nei 3,50	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui stojant į su įgyta kvalifikacija susijusias studijas, bet priėmimui siūlome taikyti žinių ir gebėjimų patikrinimą
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 12 metų trukmės profesinio profilio, siauros specializacijos (<i>technical</i> arba <i>vocational</i>) programą, kurios paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas (<i>higher secondary</i>), ir išlaikius regioninius egzaminus.</p> <p>Kvalifikacija Bangladeše teikia teisę stoti į su įgyta kvalifikacija susijusias studijų programas. Priimant asmenis atsižvelgiama į pasiektą bendrą vidurkį GPA, įprastai priėmimui reikalingas bent 3,50 GPA, o konkurencingose programose – 4,50 GPA.</p> <p>Pagal turimą informaciją, mokymo kokybė Bangladeše gali ženkliai skirtis, priklausomai nuo mokyklos ir (ar) regiono. Dėl šios priežasties tiesioginis tokių kandidatų priėmimas be papildomų studijų ir (ar) žinių ir gebėjimų patikrinimo, nerekomenduojamas.</p>	

EGIPTAS

Thanaweya Amma (شهادة الدراسة الثانوية العامة)	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui.
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 12 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 3 metus sudaro vidurinis ugdymas, ir išlaikius valstybinius baigiamuosius brandos egzaminus. Pirmaisiais vidurinio ugdymo metais mokomasi pagal bendrą programą, antraisiais ir trečiaisiais mokomasi pagal pasirinktą akademinį arba techninį profilį.</p> <p>Sprendžiant dėl asmenų tinkamumo atitinkamoms studijoms reikėtų atsižvelgti į pasirinktą programos profilį bei pasiektus rezultatus. Įprastai reikalaujama, kad būtų surinkta bent 65 proc. nuo maksimalaus rezultato. Jei rezultatas yra žemesnis, nei 65 proc. gali būti taikomi papildomi reikalavimai.</p>	

ESTIJA

<i>Gümnaasiumi lõputunnistus</i>	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 12 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 3 metus sudaro vidurinis ugdymas, ir išlaikius valstybinius baigiamuosius brandos egzaminus. Privalomi egzaminai yra estų kalba (tautinių mažumų mokyklose estų kalba laikoma kaip antroji kalba), matematika ir užsienio kalba.</p> <p>Greta pagrindinio dokumento <i>Gümnaasiumi lõputunnistus</i>, iki 2009 m. buvo išduodamas ir <i>Riigieksamitunnistus</i>, kuris atspindi valstybinių egzaminų rezultatus. Tačiau nuo 2009 m. šis dokumentas yra tik elektroniniame formate.</p>	

<i>Bakalaureus (bakalaureuse kraad)</i>	lygiavertė bakalaurui
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Studijų trukmė 3-4 metai (180-240 ECTS kreditų). Kvalifikacija priklauso aukštojo mokslo universitetiniam sektoriui. Priimama į studijas turint <i>Gümnaasiumi lõputunnistus</i> ar lygiavertę kvalifikaciją.</p> <p>Kvalifikacija priklauso universitetinio aukštojo mokslo sektoriui (teikia tik universitetinis sektorius) ir savo paskirtimi orientuota į parengimą tiek akademinėi, tiek profesinei veiklai. Programą sudaro privalomieji, pasirenkamieji dalykai, teoriniai kursai, diplominio darbo rengimas. Skirtingai nuo profesinio aukštojo mokslo sektoriaus, neskiriama tiek daug dėmesio praktikai. Be to, atsiskaitymo forma – baigiamojo darbo rengimas (nenumatyta baigiamųjų egzaminų).</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę stoti į magistro (<i>magister</i>) studijas.</p>	

<i>Rakenduskõrghariduse diplom</i>	lygiavertė profesiniam bakalaurui
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Studijų trukmė 3-4,5 metų (180-270 ECTS kreditų). Kvalifikacija priklauso aukštojo profesinio mokslo sektoriui. Priimama į studijas turint <i>Gümnaasiumi lõputunnistus</i> ar lygiavertę kvalifikaciją.</p> <p>Kvalifikaciją įprastai teikia aukštosios profesinės mokyklos (<i>rakenduskõrgkool</i>), bet gali taip pat teikti ir kelios profesinės švietimo institucijos bei universitetai. Kvalifikacija savo paskirtimi orientuota į parengimą profesinei veiklai. Studijos baigiamos rengiant ir apginant baigiamąjį darbą ar laikant valstybinius egzaminus.</p> <p>Kvalifikacija kilmės šalyje teikia teisę stoti į magistro (<i>magister</i>) studijas.</p>	

<i>Magister</i>	lygiavertė magistrui
<p>Antrajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Priimama turint <i>Bakalaureus</i> arba <i>Rakenduskõrghariduse diplom</i>. Įprastinė studijų trukmė – 1-2 metai (60-90 ECTS kreditų). Kvalifikaciją įprastai teikia universitetinio tipo aukštosios mokyklos, tačiau nuo 2004 m. ją gali teikti ir kai kurios aukštosios profesinės mokyklos. Studijos baigiamos rengiant ir apginant baigiamąjį darbą ar laikant baigiamuosius egzaminus.</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę stoti į mokslo laipsnio studijas (doktorantūrą) Estijoje.</p>	

<i>Magister /...kraad</i> <i>(teikiama baigus ilgojo ciklo studijas)</i>	lygiavertė magistrui, teikiamam baigus vientisąsias studijas
<p>Kvalifikacija teikiama baigus bakalauro ir magistro studijas integruojančias studijų programas. Įprastinė studijų trukmė – 5-6 metai (300-360 ECTS kreditų). Kvalifikaciją teikia universitetinio tipo aukštosios mokyklos. Studijos baigiamos rengiant ir apginant baigiamąjį darbą ar laikant baigiamuosius egzaminus.</p> <p>Vykdomos medicinos, veterinarinės medicinos, odontologijos, farmacijos, architektūros, statybos, edukologijos studijų kryptių ilgojo ciklo studijos. Baigus studijas įprastai teikiama <i>magister</i></p>	

kvalifikacija (*Tehnikateaduste magister* – Master of Science in Civil Engineering (MSc), *Haridusteaduse magister* – Master of Arts in Education (MA), *Farmatsiamagister* – Master of Science in Pharmacy (MSc), *Arhitektuurimagister* – Master of Science in Architecture (MSc)), išskyrus medicinos, odontologijos ir veterinarijos medicinos krypties studijas. Baigus šias studijas atitinkamai įgyjamos šios kvalifikacijos:
Arstikraad – medicinos laipsnis (Degree in Medicine, MD);
Hambaarstikraad – odontologijos laipsnis (Degree in Dentistry, DD);
Loomaarstikraad – veterinarijos medicinos laipsnis (Degree in Veterinary Medicine, DVM).
 Visos kvalifikacijos teikia teisę stoti į mokslo laipsnio studijas (doktorantūrą) Estijoje.

INDIJA

<p><i>Diploma in Mechanical Engineering / Electrical Engineering / Information Technology ir kt.</i>, jei:</p> <ul style="list-style-type: none"> • priimami įgiję 10 m. bendrojo ugdymo išsilavinimą • išduotas pripažintos valstijos techninio mokymo tarybos • 3 metų nominali trukmė 	<p>lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui stojant į su įgyta kvalifikacija susijusias studijas</p>
<p>Kvalifikacija yra suteikiama baigus 3 metų mokymo programą, kurią sudaro tiek profesinis mokymas, tiek ir bendrasis ugdymas, kur kas daugiau dėmesio skiriant profesiniams ir specialybės dalykams. Šią kvalifikaciją patvirtinančius dokumentus išduoda valstijų techninio mokymo tarybos sėkmingai išlaikius valstijos lygmeniu organizuojamus egzaminus. Kvalifikacija teikia teisę stoti į tolesnį profesinį mokymą ar stoti tik į su įgyta kvalifikacija susijusių studijų krypčių aukštojo mokslo programas, aukštosios mokyklos įprastai reikalauja bent 50% maksimalaus egzaminų balo.</p>	
<p><i>Senior Secondary Examination Certificate akademinis profilis (science, humanities, arts)</i> (Galimi ir tokie pavadinimai: <i>Intermediate Examination Certificate / Higher Secondary Course Certificate / Senior Secondary (12th Class) Examination Certificate / All India Senior School Certificate / Indian Certificate of Secondary Education</i>, kt.)</p>	<p>lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui</p>
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 12 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas, ir sėkmingai išlaikius valstijos arba nacionaliniu lygmeniu organizuojamus egzaminus. Kvalifikacija teikia teisę stoti į visas aukštojo mokslo programas, tačiau aukštosios mokyklos pačios nustato minimalius reikalavimus, įprastai yra reikalaujama bent 50% maksimalaus egzaminų balo.</p>	
<p><i>Senior Secondary Examination Certificate profesinis profilis (commerce, vocational)</i> (Galimi ir tokie pavadinimai: <i>Intermediate Examination Certificate / Higher Secondary Course Certificate / Senior Secondary (12th Class) Examination Certificate</i>, kt.)</p>	<p>lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui stojant į su įgyta kvalifikacija susijusias studijas</p>
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 12 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 2 metus sudaro profesinis mokymas ir sėkmingai išlaikius valstijos/nacionaliniu lygmeniu organizuojamus egzaminus. Kvalifikacija teikia teisę stoti į aukštąsias mokyklas, tačiau tik į su įgyta kvalifikacija susijusias</p>	

studijų programas.

<i>Bachelor of Arts / Science,</i> <i>kai juo liudijamas plataus profilio General išsilavinimas</i>	dalinės pirmosios pakopos studijos
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 3 metų programą. Ji skirta įgyti plataus profilio išsilavinimą ir nesudaro integruotų tam tikros krypties studijų. Studijas įprastai vykdo koledžai, kurie koncentruojasi į ribotą pirmos pakopos programų įgyvendinimą, kvalifikacija kilmės šalyje teikia teisę stoti tik į bendrojo pobūdžio <i>Master of Arts / Science</i> studijų programas, kurios skirtos pagrindinėms su kryptimi susijusioms žinioms ir gebėjimams įgyti.</p>	

IZRAELIS

<i>Teudat bagrut (תעודת בגרות)</i>	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui.
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 12 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 3 metus sudaro vidurinis ugdymas, ir išlaikius valstybinius baigiamuosius brandos egzaminus. Sėkmingai baigusieji turi būti surinkę bent 20 taškų iš 7 privalomų ir pasirinktinių dalykų. Dalyko taškai atspindi jo svorį ir lygmenį nuo sudėtingiausio – 5, iki mažiausiai sudėtingo - 1 (bent vieno iš dalykų įvertis turi būti 5 taškai).</p> <p>Kvalifikacija Izraelyje teikia teisę stoti į visas aukštąsias mokyklas, tačiau stojantieji dar turi išlaikyti centralizuotą stojamąjį egzaminą <i>Psychometric Entrance Test (PET)</i>, o sprendžiant dėl priėmimo atsižvelgiama į atitinkamų dalykų taškus ir jų įvertinimus.</p>	

JUNGTINĖ DIDŽIOSIOS BRITANIJOS IR ŠIAURĖS AIRIJOS KARALYSTĖ

(Anglija, Velsas, Šiaurės Airija)

<i>General Certificate of Education (Advanced Level (A Level))</i> (jei išlaikyti ne mažiau, nei 2 <i>A level</i> egzaminai)	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui
<p>Kvalifikacija teikiama išklaius 2 metų trukmės <i>Advanced Level</i> programą, į kurią priimami asmenys po 11 metų trukmės bendrojo ugdymo (įgijus <i>General Certificate of Secondary Education</i> kvalifikaciją) ir išlaikę išorinius baigiamuosius egzaminus. Bendra mokymosi trukmė iš viso apie 13 mokymosi metų. Išorinius egzaminus administruoja bei išsilavinimo pažymėjimus <i>General Certificate of Education (Advanced Level)</i> išduoda egzaminų tarybos. <i>General Certificate of Education</i> programą sudaro 2 dalys:</p> <ul style="list-style-type: none">– <i>General Certificate of Education Advanced Subsidiary (AS) level</i> išduodamas baigus pusę programos (įprastai 1 m. trukmės) ir išlaikius tarpinius egzaminus;– <i>General Certificate of Education Advanced (A2) level</i> išduodamas baigus visą (įprastai 2 m. trukmės) programą ir išlaikius išorinius baigiamuosius egzaminus. <p>Pirmaisiais programos metais dažniausiai studijuojami 4-5 dalykai, antraisiais metais iš šių dalykų dažniausiai pasirenkami 3(4) dalykai, įprastai tie, kurių yra reikalaujama stojant į pasirinktas studijas.</p> <p><i>General Certificate of Education (Advanced level)</i> yra kvalifikacija, teikianti teisę į aukštąjį mokslą. Įprastai yra keliamas reikalavimas, kad būtų išlaikyti ne mažiau nei 2-3 <i>A level</i> egzaminai, siekiant įgyti teisę studijuoti pagal aukštojo mokslo programas. Nėra nustatyta privalomų mokyti <i>A Level</i> dalykų ir besimokantys gali pasirinkti bet kokią studijų dalykų kombinaciją savo nuožiūra.</p>	

Bachelor (Ordinary) (įprastai <i>Bachelor of Science (BSc)/Bachelor of Arts (BA)</i>)	lygiavertė profesiniam bakalaurui
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausančios kvalifikacijos. Kvalifikacija įprastai suteikiama baigus 3 metų trukmės programą (apimtis 360 nacionalinių kreditų (180 ECTS kreditų)). Priėmimo reikalavimus nusistato kiekviena aukštoji mokykla – įprastai yra keliamas reikalavimas, kad būtų išlaikyti ne mažiau nei 2-3 <i>A level</i> egzaminai, nustatomas tam tikrų dalykų rinkinys kiekvienai studijų programai.</p> <p><i>Bachelor (Ordinary)</i> kvalifikacijos taip pat žinomos kaip <i>pass</i> arba <i>general</i> kvalifikacijos. Jos įprastai būna mažiau specializuotos nei <i>Honours</i>, dažniausiai nerengiamas baigiamasis darbas (<i>dissertation</i>). <i>Bachelor (Ordinary)</i> kvalifikacija taip pat gali būti suteikta neįvykdžius visų <i>Bachelor (Honours)</i> tipo programos reikalavimų – pvz. neapsiginus baigiamojo darbo ir pan.</p> <p>Teikia teisę į <i>Bachelor (Honours)</i> programas, nors kai kuriais atvejais gali būti priimta ir į <i>Master</i> programas.</p>	

Bachelor (Honours) (įprastai <i>Bachelor of Science (BSc(Hons))/Bachelor of Arts (BA(Hons))</i>)	lygiavertė bakalaurui arba profesiniam bakalaurui
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausančios kvalifikacijos. Kvalifikacija įprastai suteikiama baigus 3 metų trukmės programą (apimtis 360 nacionalinių kreditų (180 ECTS kreditų)). Priėmimo reikalavimus nusistato kiekviena aukštoji mokykla – įprastai yra keliamas reikalavimas, kad būtų išlaikyti ne mažiau nei 2-3 <i>A level</i> egzaminai, nustatomas tam tikrų dalykų rinkinys kiekvienai studijų programai.</p> <p><i>Bachelor (Honours)</i> tipo programos yra siauros specializacijos. Dažnai yra rengiamas baigiamasis darbas (<i>dissertation</i>) ir/ar kursinis darbas (<i>coursework</i>). Šio tipo programos iš esmės skirtos pasirengti tolesnėms studijoms. <i>Bachelor (Honours)</i> tipo kvalifikacijos yra klasifikuojamos, remiantis pasiekimų įvertinimais. Pagal klasifikacijos sistemą yra skiriamos šios klasės:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>First class</i> (aukščiausia, pasiekimų vidurkis 70-100 proc.), – <i>Second class upper division</i> (pasiekimų vidurkis 60-69 proc.), – <i>Second class lower division</i> (pasiekimų vidurkis 50-59 proc.), – <i>Third class</i> (žemiausia, pasiekimų vidurkis 40-49 proc.). <p>Kvalifikacija teikia teisę į antrosios pakopos – <i>Master</i> programas.</p> <p>Prilyginimas konkrečiai kvalifikacijai priklauso nuo programos paskirties ir pasiektų studijų rezultatų.</p> <p>Kai kurios <i>Bachelor Honours</i> programos yra daugiau orientuotos į pasirengimą profesinei veiklai, didelė dalis išklaustų dalykų (daugiau nei vienas trečdalis) yra susijusi su praktika ar praktine veikla; programos paskirtimi ir turiniu nenumatoma suteikti įvairiapusių teorinių, tarpdalykinių bei tiriamųjų žinių ir (ar) gebėjimų, būdingų universitetinėms pirmosios pakopos studijoms Lietuvos Respublikoje. Šiuo atveju kvalifikacijos būtų panašiausios į profesinio bakalauro kvalifikacijas Lietuvos Respublikoje.</p>	

Masters (įprastai <i>Master of Science/Master of Arts; MPhil</i>)	lygiavertė magistrui
Masters (integruotos studijos, pvz. <i>MEng.</i>)	lygiavertė baigus vientisąsias studijas teikiamam magistro laipsniui
<p>Antrajai studijų pakopai priklausančios kvalifikacijos. Kvalifikacija įprastai suteikiama baigus 1-2 metų trukmės programą (apimtis 120-240 nacionalinių kreditų (60-120 ECTS kreditų)). Priimant į studijas, įprastai reikalaujama turėti <i>Bachelor (Honours)</i> kvalifikaciją <i>First class</i> arba <i>Second class upper division</i> klasifikacijos.</p> <p><i>Master</i> studijų programos gali būti orientuotos į savarankišką tiriamąją veiklą (<i>research</i>, įprastai</p>	

2 metų trukmės), paskaitas/dėstymą (*taught*, įprastai 1 metų trukmės) arba mišrios. Į tiriamąją veiklą orientuotos programos įprastai yra skirtos pasirengti tolesnėms studijoms. Baigus ilgesnės trukmės (įprastai 2 metų) į tiriamąją veiklą orientuotas programas, dažnai suteikiama *MPhil* kvalifikacija. Integruotų *Master* studijų (apima *Bachelor* ir *Master* studijas) trukmė įprastai yra 4 metai (trukmė ilgesnė, jei įtraukta praktika).
Kvalifikacija teikia teisę į trečiosios pakopos – *Doctoral* programas.

JUNGTINĖ DIDŽIOSIOS BRITANIJOS IR ŠIAURĖS AIRIJOS KARALYSTĖ

(Škotija)

<i>Scottish Qualifications Certificate</i> (liudijantis išlaikytus ne mažiau 3 <i>Scottish Highers</i> arba <i>Scottish Advanced Highers</i> lygmens egzaminus)	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui
<p>Škotijoje <i>Scottish Highers</i> arba <i>Scottish Advanced Highers</i> yra kvalifikacijos, teikiančios teisę į aukštąjį mokslą. Kvalifikacijos suteikiamos išklausius 1 metų trukmės <i>Higher</i> arba dar po papildomų 1 metų <i>Advanced Higher</i> lygmens programą, į kurią priimami asmenys po 11 metų trukmės bendrojo ugdymo. Įprastai šiuo lygmeniu baigiami 4-5 dalykai, kurių yra reikalaujama stojant į pasirinktas studijų programas. Kvalifikacijos suteikiamos atitinkamu lygmeniu išklausius pasirinktus atitinkamus dalykus ir išlaikius išorinius baigiamuosius egzaminus.</p> <p>Bendrojo priėmimo į aukštąsias mokyklas sistemoje UCAS įprastai keliamas reikalavimas, kad būtų išlaikyti ne mažiau nei 3 <i>Scottish Highers</i> arba <i>Scottish Advanced Highers</i> lygmens egzaminai. Išorinius egzaminus administruoja bei išsilavinimo pažymėjimus išduoda <i>Scottish Qualifications Authority</i>.</p>	

<i>Bachelor (Ordinary)</i> (įprastai <i>Bachelor of Science (BSc)/Bachelor of Arts (BA)</i>)	lygiavertė profesiniam bakalaurui
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausančios kvalifikacijos. Kvalifikacija įprastai suteikiama baigus 3 metų trukmės programą (apimtis 360 nacionalinių kreditų (180 ECTS kreditų)). Į šias studijas priimami <i>Higher</i> arba <i>Advanced Higher</i> turėtojai (įprastai turėtų būti išlaikyti 3-5 šių lygmenų egzaminai).</p> <p>Kvalifikacija skirtą pasirengti profesinei veiklai, bet kai kuriais atvejais gali teikia teisę į antrosios pakopos studijas, ypač kada turima atitinkamo darbo arba profesinė patirtis. Įprastai, įgijusieji <i>Bachelor Ordinary</i> ir norintys pretenduoti į <i>Master</i> studijas turi dar pasimokyti vienerius metus (turi įgyti <i>Bachelor Honours</i>). Pagal seniausių Škotijos universitetų tradicijas, baigus šio tipo pirmosios pakopos studijas, gali būti suteiktas ne bakalauras (<i>Bachelor</i>), bet magistro (<i>Master</i>) laipsnis – <i>Master of Arts</i>.</p>	

<i>Bachelor (Honours)</i> (įprastai <i>Bachelor of Science (BSc(Hons))/Bachelor of Arts (BA(Hons), Master of Arts (Hons)</i>)	lygiavertė bakalaurui arba profesiniam bakalaurui
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausančios kvalifikacijos. Kvalifikacija įprastai suteikiama baigus 4 metų trukmės programą (apimtis 480 nacionalinių kreditų (240 ECTS kreditų)). Įprasta kvalifikacija, teikianti teisę į šias studijas yra <i>Higher</i> arba <i>Advanced Higher</i> (įprastai turėtų būti išlaikyti 3-5 šių lygmenų egzaminai).</p> <p>Pagal seniausių Škotijos universitetų tradicijas, baigus pirmosios pakopos studijas, gali būti</p>	

suteiktas ne *Bachelor*, bet *Master* laipsnis – *Master of Arts* (dažn. *with Honours*, senuosiuose Škotijos universitetuose (*Glasgow, St. Andrews, Dundee, Edinburgh, Aberdeen*)).

Škotijoje *Honours* tipo kvalifikacijos yra klasifikuojamos remiantis pasiekimų įvertinimais. Pagal klasifikacijos sistemą yra skiriamos šios klasės:

- *First class* (aukščiausia, pasiekimų vidurkis 70-100 proc.),
- *Second class upper division* (pasiekimų vidurkis 60-69 proc.),
- *Second class lower division* (pasiekimų vidurkis 50-59 proc.),
- *Third class* (žemiausia, pasiekimų vidurkis 40-49 proc.).

Kvalifikacija teikia teisę į antrosios pakopos – *Master* programas.

Prilyginimas konkrečiai kvalifikacijai priklauso nuo programos paskirties ir pasiektų studijų rezultatų. Kai kurios *Bachelor Honours* programos yra daugiau orientuotos į pasirengimą profesinei veiklai, didelė dalis išklaustyų dalykų (daugiau nei vienas trečdalis) yra susijusi su praktika ar praktine veikla; programos paskirtimi ir turiniu nenumatoma suteikti įvairiapusių teorinių, tarpdalykinių bei tiriamųjų žinių ir (ar) gebėjimų, būdingų universitetinėms pirmosios pakopos studijoms Lietuvos Respublikoje. Šiuo atveju kvalifikacijos būtų panašiausios į profesinio bakalauro kvalifikacijas Lietuvos Respublikoje.

Masters (įprastai <i>Master of Science/Master of Arts</i>)	lygiavertė magistrui
Masters (integruotos studijos, pvz. <i>MEng.</i>)	lygiavertė baigus vientisąsias studijas teikiamam magistro laipsniui
<p>Antrajai studijų pakopai priklausančios kvalifikacijos. Kvalifikacija suteikiama baigus įprastai 1 metų trukmės programą (apimtis mažiausiai 180 nacionalinių kreditų (90 ECTS kreditų)). Priimant į studijas įprastai reikalaujama turėti <i>Bachelor (Honours)</i> kvalifikaciją. Integruotų <i>Master</i> studijų (apima <i>Bachelor</i> ir <i>Master</i> studijas) trukmė įprastai – 5 metai (ilgesnė trukmė, jeigu įtraukta praktika), apimtis 600 nacionalinių kreditų (300 ECTS kreditų), įprastai suteikiama specifinė dalyko kvalifikacija, pvz. <i>MEng.</i></p> <p>Kvalifikacija teikia teisę į trečiosios pakopos – <i>Doctoral</i> programas.</p>	

JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTIJOS

<p>High School Diploma, kai išpildyta bent viena iš šių sąlygų:</p> <ul style="list-style-type: none"> • baigta tolesnėms studijoms rengianti vidurinio ugdymo programa (jos požymių aprašymą žiūrėti žemiau); • standartizuotų stojamųjų egzaminų (<i>SAT, ACT</i>) rezultatai demonstruoja pasirengimą studijoms. 	<p>lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui</p>
<p>High School Diploma, kai neišpildyta bent viena iš aukščiau minimų sąlygų</p>	<p>lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui kartu su</p> <ul style="list-style-type: none"> • baigtomis studijomis ar kitu formaliu poviduriniu mokymusi ar jo dalimi, ne trumpesne kaip vieneri metai arba • žinių ir gebėjimų, reikalingų tolesnėms pirmosios pakopos studijoms, įgijimą liudijančiais standartizuotų egzaminų rezultatais

Kvalifikacija liudijamos žinios ir gebėjimai suteikiami baigus 12 metų nominalios trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 3 arba 4 metus (priklausomai nuo valstijos) sudaro vidurinis ugdymas (*secondary*).

Jungtinėse Amerikos Valstijose nėra standartizuotos vidurinio ugdymo programos ir baigus programą nėra organizuojamas standartizuotas žinių ir gebėjimų patikrinimas (pvz. baigiamieji egzaminai), todėl ši kvalifikacija gali liudyti įvairaus sudėtingumo, paskirties ir turinio programos baigimą. Dėl šios priežasties, sprendžiant dėl tokių kvalifikacijų turėtojų tinkamumo studijoms, reikėtų atsižvelgti į baigtą programą.

Stipresnių, tolesnėms studijoms rengiančių, JAV vidurinio ugdymo programų požymiai yra šie:

- didžioji dalis baigtos programos dalykų yra akademiniai (daugelyje JAV mokyklų kreditai suteikiami ir už neakademinis dalykus, užklasinę veiklą, todėl, kai kurių programų atveju akademinis dalykų skaičius gali būti labai mažas);
- pasiektas sudėtingesnis akademinis dalykų lygmuo (pvz. baigtas ne integruotas *Science* kursas, o mokytasi chemijos ir fizikos; išklaustas trigonometrijos ir (arba) *Calculus* matematikos kursas ir pan.);
- baigtas sudėtingesnis (*Honors, AP* ar *College Prep*) dalykų lygmuo.

Stojantieji į aukštąsias mokyklas JAV, dažnai turi išlaikyti standartizuotus testus (SAT arba ACT), kurie gali pademonstruoti, ar asmuo yra pasirengęs studijoms. ACT pasirengimą studijoms rodantys rezultatai yra nurodomi asmens rezultatų išrašė. SAT skelbia, kad pasirengimą sėkmingoms studijoms rodo pasiektas bendras 1500 balų rezultatas.

<i>Associate</i> <i>jei baigta akademinė programa</i>	dalinės pirmosios pakopos studijos
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 2 metų trukmės studijų programą. Įprastai kvalifikacija gali būti dviejų tipų: akademinė arba profesinė.</p> <p>Akademiniai <i>Associate</i> laipsniai skirti bendrųjų studijų dalykų (t.y. studijų bendrojo ugdymo elemento ar bendrųjų krypties dalykų) išklausymui, siekiant toliau tęsti studijas bakalauro lygmenyje. Tokių laipsnių pavadinimai įprastai būna <i>Associate of Arts</i> arba <i>Associate of Science</i> plius kryptis (jei numatyta), pvz. <i>Associate of Arts in Business Administration</i>.</p> <p>Profesiniai <i>Associate</i> laipsniai skirti profesinei kvalifikacijai įgyti ir parengti asmenį atitinkamai profesinei veiklai. Dažniausiai pasitaikantys tokių laipsnių pavadinimai yra <i>Associate of Applied Sciences, Associate in Occupational Studies, Associate in Business Administration</i> ir t.t. <u>Tokių studijų įskaitymo galimybės turėtų būti svarstomos individualia tvarka.</u></p>	

<i>Bachelor</i>	lygiavertė bakalaurui arba profesiniam bakalaurui
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 4 metų trukmės programą. Įprastai kvalifikacijai įgyti skirtos programos atspindi <i>Artes Liberales</i> tradiciją aukštajame moksle, kai (ypatingai pirmaisiais metais) studijuojama daug bendrųjų dalykų, mažiau dėmesio skiriant specializacijai ar krypties studijoms bei tiriamiesiems gebėjimams formuoti (pvz. ne visada būna numatytas baigiamojo darbo rengimas ir gynimas). Antraisiais arba trečiaisiais studijų metais asmuo gali pasirinkti vieną ar kelias pagrindinių studijų specializacijas (<i>major</i>) ir (arba) pagrindines (<i>major</i>) ir gretutines (<i>minor</i>) studijas. Tokios programos struktūros rezultatas – įgytas plataus profilio aukštasis išsilavinimas.</p> <p>Kartais programos, ypatingai tos, kurios yra siūlomos koledžų, besiorientuojančių tik į trumpojo ciklo ir bakalauro studijas, turi stiprų profesinį profilį (t. y. asmenys yra rengiami tik profesinei veiklai). Tokiais atvejais kvalifikaciją rekomenduojama prilyginti profesinio bakalauro laipsniui Lietuvoje.</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę į <i>Master</i> studijas, kurių metu daugiau dėmesio skiriama specializacijai, krypties studijoms.</p>	

Master of Science arba Master of Arts	lygiavertė magistrui
<p>Kvalifikacija teikiama baigus nuo 1 iki 3 metų trukmės programas. Įprastai kvalifikacijai įgyti skirtos programos yra labai specializuotos, koncentruojamasi į su tolesnių žinių ir gebėjimų, susijusių su atitinkamos krypties studijoms, įgijimą. Priklausomai nuo programos profilio ir paskirties, gali būti numatytas baigiamojo darbo rengimas ir gynimas.</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę į <i>Doctor of Philosophy (PhD)</i> studijas.</p>	

Master of +kryptis (pvz. Master of Public Health, Master of Business Administration)	lygiavertė magistrui (gali būti taikomi papildomi reikalavimai ar ribojimai priėmimui į doktorantūros studijas)
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 2 - 3 metų trukmės programas. Šių kvalifikacijų profilis yra profesinis ir jomis nėra orientuojamasi į pasirengimą tolesnei tiriamajai veiklai, bet į su konkrečia profesine veikla susijusių žinių ir gebėjimų įgijimą.</p> <p>Asmenys gali būti priimti į <i>Doctor of Philosophy (PhD)</i> studijas, bet jiems gali būti taikomi papildomi reikalavimai.</p>	

KAMERŪNAS

General Certificate of Education <ul style="list-style-type: none"> • bent 4 dalykai sėkmingai išlaikyti Ordinary Level ir • bent 2 dalykai sėkmingai išlaikyti Advanced Level 	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui.
<p>Kvalifikacija priklauso anglofoniškai Kamerūno švietimo sistemai (lygiagrečiai siūlomos ir frankofoniškos švietimo sistemos kvalifikacijos). Kvalifikacija suteikiama sėkmingai išlaikius pasirinktų dalykų valstybiniu lygmeniu <i>Cameroon General Certificate of Education Board</i> organizuojamus egzaminus. Dalyko išlaikymas <i>Ordinary level</i> liudija 11 metų trukmės dalyko kurso išklaušymą; <i>Advanced level</i> – papildomų 2 metų.</p> <p>Sprendžiant dėl asmenų tinkamumo atitinkamoms studijoms reikėtų atsižvelgti į <i>Advanced Level</i> išlaikytus dalykus.</p>	

LATVIJA

Atestāts par vispārējo vidējo izglītību	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui.
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 12 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutinius 3 metus sudaro vidurinis ugdymas, ir išlaikius valstybinius baigiamuosius brandos egzaminus.</p> <p>Kvalifikacija suteikia teisę stoti į visas aukštąsias mokyklas. Aukštosios mokyklos papildomai gali nustatyti stojamuosius egzaminus (nuo 1 iki 4).</p> <p>Jei neišlaikomas bent vienas valstybinis egzaminas arba gaunamas neigiamas įvertinimas iš kurio nors dalyko, išduodama tik mokyklos pažyma (<i>liecība</i>), kuri nesuteikia teisės Latvijoje stoti į aukštąsias mokyklas.</p>	

Profesionālā bakalaura diploms	lygiavertė profesiniam bakalaurui
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Studijų trukmė – 4 metai (240 ECTS kreditų). Priimama turint <i>Atestāts par vispārējo vidējo izglītību</i> ar lygiavertę kvalifikaciją.</p> <p>Kvalifikacija priklauso aukštojo mokslo neuniversitetiniam sektoriui ir savo paskirtimi orientuota į</p>	

parengimą profesinei veiklai. Įprastai didelę programos dalį sudaro praktika ir specialieji profesiniai dalykai. Įprastai programa apima ir baigiamojo darbo rengimą.

Su išlygomis teikiama teisė stoti į magistro studijas: įprastai stojant į universitetinio lygmens *Magistra* studijas reikalaujama turėti *Bakalaura* kvalifikaciją, o į *Profesionālā maģistra* studijas – *Profesionālā bakalaura* kvalifikaciją.

Bakalaura diploms

lygiavertė bakalaurui

Pirmajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Studijų trukmė 3-4 metai (120-160 ECTS kreditų). Kvalifikacija priklauso aukštojo mokslo universitetiniam sektoriui. Priimama į studijas turint *Atestāts par vispārējo vidējo izglītību* ar lygiavertę kvalifikaciją.

Kvalifikacija teikia teisę stoti tiek į *Magistra*, tiek į *Profesionālā maģistra* studijų programas.

Profesionālā maģistra diploms

lygiavertė magistrui

Antrajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Įprastinė studijų trukmė 1-2 metai (60-90 ECTS kreditų). Įprastai stojant į šiai kvalifikacijai skirtas studijas reikalaujama turėti *Profesionālā bakalaura* kvalifikaciją, bet priimama ir su *Bakalaura*.

Kvalifikacija priklauso aukštojo mokslo neuniversitetiniam sektoriui. Ja liudijamos gilesnė profesinės žinios ir gebėjimai. Studijų dalimi yra praktika (įstojus su bakalauro kvalifikacija, praktikai skiriama iki 39 ECTS kreditų) ir baigiamojo darbo rengimas.

Pagal Latvijos kompetentingų institucijų teikiamą informaciją teikia formalią teisę stoti į mokslo laipsnio studijas Latvijoje (jas baigus suteikiamas *doktora diploms*).

Priimant į studijas, atkreiptinas dėmesys į tai, kad kvalifikacija yra profesinio tipo magistro kvalifikacija ir gali stokoti tam tikrų žinių ir gebėjimų, reikalingų mokslo laipsnio studijoms Lietuvoje

Magistra diploms

lygiavertė magistrui

Antrajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Įprastinė studijų trukmė – 1-2 metai (60-90 ECTS kreditų). Įprastai stojant į šiai kvalifikacijai skirtas studijas reikalaujama turėti *Bakalaura* kvalifikaciją, bet gali būti priimama ir su *Profesionālā bakalaura* kvalifikacija.

Kvalifikacija priklauso aukštojo mokslo universitetiniam sektoriui. Ji orientuota į akademinį parengimą. Studijų dalimi yra baigiamojo darbo rengimas, praktika nenumatoma.

Kvalifikacija teikia teisę stoti į mokslo laipsnio studijas (doktorantūrą) Latvijoje.

LENKIJA

Świadectwo dojrzałości

lygiavertė brandos atestatu
liudijamam viduriniam išsilavinimui

Kvalifikacija teikiama baigus 12 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 3 metus sudaro vidurinis ugdymas, ir išlaikius valstybinius baigiamuosius brandos egzaminus.

Nuo 2005 m. Lenkijoje vidurinės mokyklos baigiamieji egzaminai pradėti organizuoti centralizuotai, atsižvelgiant į dalyko lygmenį: išplėstinis (*poziom rozszerzony*), bendras (*poziom uniform*) ir pagrindinis (*poziom podstawowy*).

Privalomi egzaminai yra matematika, lenkų kalba ir užsienio kalba Taip pat nuo 2015 galima rinktis nuo 1 iki 5 neprivalomų egzaminų. Lenkų kalbos ir užsienio kalbos egzaminai nuo kitų skiriasi tuo, kad yra laikomi ne tik raštu, bet ir žodžiu. Rašytinė dalis, kaip ir visų kitų egzaminų, laikoma centralizuotai, tačiau žodinė laikoma savo mokykloje.

Świadectwo dojrzałości Lenkijoje teikia teisę stoti į visas aukštąsias mokyklas. Papildomai

aukštosios mokyklos taip pat gali taikyti ir stojamuosius egzaminus.

Be *Świadectwo dojrzałości* Lenkijoje dar gali būti išduodamas *Świadectwo ukończenia* (vidurinės mokyklos baigimo pažymėjimas). Šis pažymėjimas rodo, kad baigta vidurinės mokyklos programa, bet neliudija išlaikius valstybinių egzaminų. Pažymėjimas nesuteikia teisės į aukštąjį mokslą. Tokios kvalifikacijos gali užtekti stojant į pavidurinio (bet ne aukštojo) mokslo programas.

Licencjat	lygiavertė bakalaurui arba profesiniam bakalaurui
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Įprastinė studijų trukmė 3-4 metai (180-240 ECTS kreditų). Teikia teisę stoti į magistro (<i>magister</i>) studijas. Stojimo į studijas reikalavimas – <i>Świadectwo dojrzałości</i>.</p> <p>Studijų programos yra dviejų profilių – akademinio (<i>profil ogólnoakademicki</i>) ir profesinio (<i>profil praktyczny</i>). Aukštųjų profesinių mokyklų (<i>wyższa szkoła zawodowa</i>) suteiktos kvalifikacijos įprastai daugiau orientuotos į profesinio profilio studijų programų įgyvendinimą. Kitų tipų aukštosios mokyklos (universitetai, akademijos, aukštosios mokyklos) taip pat gali vykdyti daugiau į profesinį parengimą orientuotas studijas.</p> <p>Prilyginimas konkrečiai kvalifikacijai priklauso nuo programos profilio, paskirties ir pasiektų studijų rezultatų.</p>	

Inżynier	lygiavertė bakalaurui arba profesiniam bakalaurui
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Teikiama baigus techninės (gali būti ir žemės ūkio) pakraipos studijas. Įprastinė studijų trukmė 3-4 metai (180-240 ECTS kreditų). Teikia teisę stoti į magistro (<i>magister</i>) studijas. Stojimo į studijas reikalavimas – <i>Świadectwo dojrzałości</i>.</p> <p>Studijų programos yra dviejų profilių – akademinio (<i>profil ogólnoakademicki</i>) ir profesinio (<i>profil praktyczny</i>). Aukštųjų profesinių mokyklų (<i>wyższa szkoła zawodowa</i>) suteiktos kvalifikacijos įprastai daugiau orientuotos į profesinio profilio studijų programų įgyvendinimą. Kitų tipų aukštosios mokyklos (universitetai, akademijos, aukštosios mokyklos) taip pat gali vykdyti daugiau į profesinį parengimą orientuotas studijas.</p> <p>Prilyginimas konkrečiai kvalifikacijai priklauso nuo programos profilio, paskirties ir pasiektų studijų rezultatų.</p>	

Magister/Magister Inżynier	lygiavertė magistrui teikiamam baigus magistrantūrą ar magistrui, teikiamam baigus vientisąsias studijas
<p>Antrajai studijų pakopai priklausančios kvalifikacijos. <i>Magister Inżynier</i> teikiamas baigus techninės (gali būti ir žemės ūkio) pakraipos studijas.</p> <p>Įprastinė šios pakopos studijų trukmė 1,5-2 metai (90-120 ECTS kreditų), tačiau kvalifikacijos gan dažnai gali būti suteiktos baigus ilgojo ciklo (4,5-6 metų trukmės, 270-360 ECTS kreditų) studijų programas.</p> <p>Stojimo į antros pakopos studijas reikalavimas – <i>Licencjat</i> ar <i>Inżynier</i> kvalifikacija, o į ilgojo ciklo studijas – <i>Świadectwo dojrzałości</i>.</p> <p><i>Magister</i> lygmens kvalifikacijos teikia teisę į mokslo laipsnio (doktorantūros) studijas.</p> <p>Prilyginimas konkrečiai kvalifikacijai priklauso nuo programos paskirties ir pasiektų studijų rezultatų.</p>	

NEPALAS

Higher Secondary Certificate, kai baigta akademinio profilio <i>humanities</i> arba <i>science</i> programa ir pasiektas rezultatas ne žemesnis nei 50 proc.	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 12 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas (<i>higher secondary</i>), ir išlaikius valstybinius egzaminus (<i>Higher Secondary Examination Board Examination</i>).</p> <p>Kvalifikacija Nepale teikia teisę stoti į aukštąjį mokslą. Pasirengimą studijoms Nepale rodo pasiektas ne žemesnis nei 50 procentų rezultatas egzaminuose. Aukštosios mokyklos paprastai taip pat vykdo ir stojamuosius egzaminus.</p>	

Higher Secondary Certificate, kai baigta profesinio profilio (<i>management, education</i>) programa ir pasiektas rezultatas ne žemesnis nei 50 proc.	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui stojant į su įgyta kvalifikacija susijusias studijas
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 12 metų trukmės profesinio profilio, siauros specializacijos (<i>management, education</i>) programą, kurios paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas (<i>higher secondary</i>), ir išlaikius valstybinius egzaminus (<i>Higher Secondary Examination Board Examination</i>).</p> <p>Kvalifikacija Nepale teikia teisę stoti į su įgyta kvalifikacija susijusias studijų programas. Pasirengimą studijoms Nepale rodo pasiektas ne žemesnis nei 50 procentų rezultatas egzaminuose. Aukštosios mokyklos paprastai taip pat vykdo ir stojamuosius egzaminus.</p>	

NIGERIJA

Secondary School Certificate <ul style="list-style-type: none">• bent 5 sėkmingai išlaikyti (įvertinimas ne mažesnis nei 6) dalykai• tarp jų anglų ir matematika	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui tik kartu su papildomomis vienerių metų studijomis
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 12 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas (<i>senior secondary</i>), ir išlaikius valstybinius egzaminus (<i>West African Examination Council</i> arba <i>National Examinations Council</i>).</p> <p>Pasirengimą studijoms Nigerijoje rodo egzamino įvertinimas bent 6 (maksimalus galimas įvertinimas 1, minimalus 9) . Išlaikytų dalykų skaičius turėtų būti 5 arba daugiau, tarp jų išlaikyta anglų kalba bei matematika.</p> <p>Pagal turimą informaciją, bendrojo ugdymo sistema Nigerijoje susiduria su daugybe problemų, tokių kaip finansavimo ir kvalifikuoto personalo trūkumas, nepakankama mokymo bazė, kitos mokymo kokybės neužtikrinančios mokymo sąlygos (pvz. per didelis mokinių skaičius klasėse, korupcija). Svarus skaičius jaunesnių kandidatų patenkina programos baigimo reikalavimus ir sėkmingai išlaiko baigiamuosius egzaminus. Tai kelia abejonių dėl kvalifikacija teikiamų žinių ir gebėjimų lygmens, lyginant su Lietuvoje brandos atestatu liudijamomis žiniomis ir gebėjimais. Atsižvelgus į tai, sprendžiant dėl asmens kvalifikacijos tinkamumo atitinkamoms studijoms ar kitiems tikslams, taikytinas papildomas reikalavimas – papildomos vienerių metų studijos.</p>	

NYDERLANDŲ KARALYSTĖ

<i>Hoger algemeen voortgezet onderwijs (HAVO)</i>	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui siekiant studijuoti pagal koleginių studijų programas
<p>Kvalifikacija suteikiama baigus 5 metų trukmės vidurinio ugdymo programą (<i>hoger algemeen voortgezet onderwijs</i>, HAVO) ir sėkmingai išlaikius valstybiniu lygmeniu organizuojamus nacionalinius egzaminus (6 dalykų). Priimami į šią programą baigusieji 7 – 8 metų trukmės pradinio ugdymo programą. Jeigu egzaminai yra išlaikyti, išduodamas <i>HAVO</i> diplomas (<i>diploma</i>).</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę stoti tik į aukštąsias mokyklas, siūlančias į profesinę veiklą orientuotas studijas (<i>hoger beroepsonderwijs</i>). Aukštosios mokyklos kai kuriais atvejais gali taikyti papildomus reikalavimus priimant į studijas. Kvalifikacija neliudija kompetencijų, skirtų studijuoti pagal universitetines studijų programas.</p>	

<i>Vorbereidend wetenschappelijk onderwijs (VWO)</i>	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui
<p>Kvalifikacija suteikiama baigus 6 metų trukmės ikiuniversitetinio ugdymo (<i>voorbereidend wetenschappelijk onderwijs</i>, VWO) programą ir sėkmingai išlaikius valstybiniu lygmeniu organizuojamus nacionalinius egzaminus (7 dalykų). Priimami į šią programą baigusieji 7 – 8 metų trukmės pradinio ugdymo programą. Jeigu egzaminai yra išlaikyti, išduodamas VWO diplomas (<i>diploma</i>).</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę stoti į universitetines studijų programas ir aukštąsias mokyklas, siūlančias į profesinę veiklą orientuotas studijas.</p>	

<i>Associate degree</i>	dalinės pirmosios pakopos studijos
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausanti trumpojo ciklo kvalifikacija. Studijų trukmė – 2 metai (120 ECTS). Studijas vykdo profesinės aukštosios mokyklos. Priėmimo reikalavimai tokie pat, kaip ir į aukštųjų profesinių mokyklų (<i>hogescholen</i>) programas (žr. rekomendacijas <i>Bachelor</i>). Kvalifikacija teikia teisę studijuoti atitinkamas profesinio bakalauro (HBO) programas: įgijusieji šią kvalifikaciją <i>Bachelor</i> laipsnį gali įgyti po tolesnių 2 metų profesinio bakalauro studijų.</p>	

<i>Bachelor + studijų kryptis</i> (pvz. <i>Bachelor of Economics, Bachelor of Education</i>) <i>Bachelor of Arts or Bachelor of Science</i> (aukštųjų profesinių mokyklų (<i>hogescholen</i>))	lygiavertė profesiniam bakalaurui
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Studijų trukmė – 4 metai (240 ECTS kreditų). Kvalifikacija priklauso aukštojo profesinio mokymo (<i>hoger beroepsonderwijs</i>, HBO) sektoriui ir savo paskirtimi orientuota į parengimą profesinei veiklai. Priimama turint HAVO (<i>hoger algemeen voortgezet onderwijs</i>), VWO (<i>voorbereidend wetenschappelijk onderwijs</i>) diplomą (šiuo atveju gali būti įskaityti pirmieji studijų metai), taip pat gali būti priimama vidurinio profesinio mokymo MBO diplomo, priskirto 4 lygmeniui pagal nacionalinę Nyderlandų Karalystės kvalifikacijų sąrangą, pagrindu: MBO diplomo vadybos rengimo (<i>middenkaderopleiding</i>) arba specialistų rengimo (<i>specialistenopleiding</i>). Turintys <i>Associate degree</i> šią kvalifikaciją gali įgyti po tolesnių 2 metų profesinio bakalauro studijų.</p> <p>Baigus profesinę aukštojo mokslo programą suteikiama <i>Bachelor</i> kvalifikacija, įprastai papildomai nurodoma kvalifikacijos pavadinime ir studijų kryptis (pvz. <i>Bachelor of Engineering, BEng</i>, arba <i>Bachelor of Nursing, BNursing</i>) arba <i>Bachelor of Arts or Bachelor of Science</i> (BA/BSc) laipsnis. Priklausomai nuo specializacijos, baigusieji aukštojo profesinio mokslo bakalauro programas, vis</p>	

dar turi teisę tam tikromis sąlygomis naudoti vieną iš tradicinių olandų pavadinimų *baccalaureus (bc.)* arba *ingenieur (ing.)*.

Studijų programa yra suskirstyta į *propedeuse* (pirmieji metai) ir toliau sekančią pagrindinę 3 metų programą. Įprastai didelę programos dalį (apie 9 mėnesius) sudaro praktika (daugiausiai trečiaisiais studijų metais), kuria remiantis rengiamas baigiamasis darbas ar diplominis projektas ketvirtaisiais studijų metais.

Stojant į universitetinio lygmens *Master* studijas taikomi papildomi reikalavimai: įprastai stojant į tiriamąją veiklą orientuotas *Master* studijas reikalaujama turėti universitetinio lygmens *Bachelor* kvalifikaciją, o į profesinį parengimą orientuotas *Master* studijas – į profesinį parengimą orientuotą *Bachelor* kvalifikaciją.

<i>Bachelor of Arts (BA) / Bachelor of Science (BSc)</i> (universitetų (<i>universiteiten</i>))	lygiavertė bakalaurui
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Studijų trukmė 3 metai (180 ECTS kreditų). Kvalifikacija priklauso į tiriamąją veiklą orientuoto aukštojo mokslo (<i>wetenschappelijk onderwijs, WO</i>) sektoriui. Priimama į studijas turint <i>Voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (VWO)</i>, pirmųjų profesinio aukštojo mokslo (<i>HBO</i>) metų baigimo diplomą ar lygiavertę kvalifikaciją. Kai kuriais atvejais gali būti taikomi papildomi reikalavimai priklausomai nuo pasirinktų dalykų.</p> <p>Baigusiesiems teisės programą suteikiama <i>Bachelor of Laws (LLB)</i> kvalifikacija. <i>Bachelor</i> programa gali būti suskirstyta į pirmųjų metų komponentą (<i>propedeutische fase</i>) ir pagrindinį komponentą, kuris yra orientuotas į akademinį parengimą. Priklausomai nuo institucijos, daugiau dėmesio kreipiamas į vieną specializaciją arba pagrindinį ir papildomą dalyką (<i>major/minor</i> struktūra). Trečiaisiais studijų metais dažniausiai rašomas trumpas baigiamasis darbas (<i>scriptie</i>). Kvalifikacija teikia teisę stoti į antrosios pakopos <i>Master</i> programas universitetuose ir profesinėse aukštosiose mokyklose.</p>	

<i>Master + studijų kryptis</i> (aukštųjų profesinių mokyklų (<i>hogescholen</i>), pvz. <i>Master of Social Work</i>)	lygiavertė magistrui
<p>Antrajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Įprastinė studijų trukmė 1 metai, bet kai kurių specializacijų (tokių kaip muzika) yra 2 metai (60-120 ECTS kreditų). Įprastai stojant į šiai kvalifikacijai skirtas studijas reikalaujama turėti į profesinę veiklą orientuotą <i>Bachelor</i> kvalifikaciją, bet priimama ir su į tiriamąją veiklą orientuota <i>Bachelor</i> kvalifikacija.</p> <p>Priklausomai nuo programos suteikiama <i>Master</i> kvalifikacija nurodant studijų kryptį (pvz. <i>Master of Architecture, M Arch</i>) arba MA/MSc.</p> <p>Kvalifikacija priklauso aukštojo mokslo neuniversitetiniam sektoriui. Ja liudijamos gilesnės profesinės žinios ir gebėjimai. Studijų dalimi yra baigiamojo darbo ar diplominio projekto rengimas, pabrėžiant taikomuosius tyrimus.</p> <p>Kvalifikacija gali teikti teisę į trečiosios pakopos – <i>Doctorate</i> programas. Priimant į trečiosios pakopos studijas, atkreiptinas dėmesys į tai, kad kvalifikacija yra profesinio tipo magistro kvalifikacija ir gali stokoti tam tikrų žinių ir gebėjimų, reikalingų šioms studijoms Lietuvoje.</p>	

<i>Master of Arts (MA) / Master of Science (MSc)</i> (universitetų (<i>universiteiten</i>))	lygiavertė magistrui
<p>Antrajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Studijų trukmė 1 metai (daugelio specializacijų), 2 metai (inžinerijos ir specifinių specializacijų) arba 3 metai (medicinos, veterinarijos mokslų, farmacijos mokslų ir odontologijos), apimtis - 60-180 ECTS kreditų. Įprastai stojant į šiai kvalifikacijai skirtas studijas reikalaujama turėti į tiriamąją veiklą orientuotą <i>Bachelor</i> kvalifikaciją, bet gali būti priimama ir su į profesinę veiklą orientuota <i>Bachelor</i> kvalifikacija, įprastai taikant papildomus reikalavimus.</p> <p>Baigus teisės programas suteikiamas <i>Master of Laws (LLM)</i>. Kai kuriais atvejais gali būti suteikiami tradiciniai pavadinimai olandų kalba: daugeliui specializacijų - <i>doctorandus (drs.)</i>; inžinerijos,</p>	

žemės ūkio, natūralios aplinkos - *ingenieur (ir.)* ir teisės programų - *meester (mr.)*.
 Kvalifikacija priklauso aukštojo mokslo universitetiniam sektoriui. Ji orientuota į akademinį parengimą. Studijų dalimi yra tyrimo metodų mokymas, daugeliui specializacijų baigiamojo darbo rengimas yra privalomas.
 Kvalifikacija teikia teisę į trečiosios pakopos – *Doctorate* programas.

NORVEGIJA

<i>Vitnemål for videregående opplæring</i>	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 13 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 3 metus sudaro vidurinis ugdymas, ir išlaikius baigiamuosius nacionalinius egzaminus. Egzaminai paprastai laikomi keturių dalykų, tačiau tai priklauso nuo programos.</p> <p>Galima rinktis iš 12 skirtingų programų – 3 akademinė ir 9 profesinė. Baigusieji profesines programas (trukmė įprastai 2 metai) turi dar baigti 1 metų trukmės papildomus kursus, kad įgytų šią kvalifikaciją ir teisę į aukštąjį mokslą.</p> <p><i>Vitnemål for videregående opplæring</i> kvalifikacija teikia teisę į aukštąjį mokslą Norvegijoje. <i>Vitnemål for videregående opplæring</i> pažymėjimuose įrašas “<i>generell studiekompetanse</i>” rodo, kad asmenys išpildė pagrindinius priėmimo į aukštąjį mokslą reikalavimus. Kandidatai į aukštąjį mokslą taip pat turi būti pasiekę tam tikrų nustatytų dalykų lygį, išreikštą bendru valandų skaičiumi per 3 metus (<i>årstimer</i>). Šie pagrindiniai dalykai ir minėtas valandų skaičius yra norvegų kalba (393 <i>årstimer</i>), anglų kalba (140), matematika (224), gamtos mokslas (140), istorija (140) ir socialiniai mokslai (84).</p>	

<i>Bachelor</i>	lygiavertė bakalauroi arba profesiniam bakalauroi
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausančios kvalifikacijos. Kvalifikacija suteikiama baigus 3 metų trukmės studijas (apimtis 180 ECTS). Kai kuriems <i>Bachelor</i> laipsniams įgyti (muzikos, meno sričių), pradinių ir pagrindinių mokyklų mokytojų rengimo profesinių programų trukmė 4 metai (apimtis 240 ECTS). Į šias studijas priimami įgijusieji teikiančią teisę į aukštąjį mokslą kvalifikaciją <i>Vitnemål for videregående opplæring</i>.</p> <p>Prilyginimas konkrečiai kvalifikacijai priklauso nuo programos paskirties ir pasiektų studijų rezultatų.</p> <p>Kai kurios <i>Bachelor</i> programos yra daugiau orientuotos į pasirengimą profesinei veiklai; programos paskirtimi ir turiniu nenumatoma suteikti įvairiapusių teorinių, tarpdalykinių bei tiriamųjų žinių ir (ar) gebėjimų, būdingų universitetinėms pirmosios pakopos studijoms Lietuvos Respublikoje. Šiuo atveju kvalifikacija būtų pripažįstama kaip lygiavertė kvalifikacija Lietuvos Respublikoje teikiamam profesinio bakalauro laipsniui.</p> <p>Kvalifikacija Norvegijoje teikia teisę į antrosios pakopos <i>Master</i> studijas.</p>	

<i>Master</i>	lygiavertė magistrui
<p>Antrajai studijų pakopai priklausančios kvalifikacijos. Kvalifikacija įprastai suteikiama baigus 2 metų studijas (apimtis 120 ECTS). Į studijas priimami įgijusieji <i>Bachelor</i> kvalifikaciją. <i>Master</i> programos sudėtinė dalis - nepriklausomas darbas (<i>independent work</i>, įprastai <i>thesis</i>), kurio apimtis 30 – 60 ECTS. Kvalifikacija teikia teisę į trečiosios pakopos <i>Doctoral</i> studijas Norvegijoje.</p> <p>Taip pat siūlomos <i>experience-based master</i> programos, įgijusiems bakalauro kvalifikaciją ir turintiems darbo patirties (minimaliai 2 m.), kurių apimtis 90 – 120 ECTS (įskaitant <i>independent work</i>, kurio apimtis ne mažesnė nei 20 ECTS). Kvalifikacija <i>experience-based master</i> įprastai neteikia teisės į <i>Doctoral</i> studijas, bet specifiniai priėmimo kriterijai į kai kurias <i>Doctoral</i> programas gali suteikti galimybę įgijusiems šią kvalifikaciją būti priimtiems į minėtas studijas. Tai turi būti nurodyta atskirų programų priėmimo reglamente (tai yra kvalifikaciją teikiančios</p>	

institucijos atsakomybė). Dėl *experience-based master* kvalifikacijų pripažinimo rekomenduojame konsultuotis su SKVC.

Master Candidata/candidatus	lygiavertė baigus vientisąsias studijas teikiamam magistrui
<p>Kvalifikacija suteikiama baigus vienos pakopos programą <i>one-tier (integrated/long-term)</i>, kurios trukmė 5 metai (apimtis 300 ECTS) ir kurią baigus įgyjama <i>Master</i> kvalifikacija, be tarpinės <i>Bachelor</i> kvalifikacijos įgijimo.</p> <p>Baigus medicinos, psichologijos, teologijos ir veterinarijos medicinos programas teikiama <i>candidata/candidatus</i> kvalifikacija. Pavadinimas <i>candidata/candidatus</i> liko iš ankstesnės laipsnių sistemos. Medicinos, psichologijos ir teologijos studijų trukmė 6 metai (apimtis 360 ECTS); veterinarijos medicinos – 5½-6 metai. Į šias studijas priimami įgijusieji teikiančią į aukštąjį mokslą <i>Vitnemål for videregående opplæring</i> kvalifikaciją.</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę į trečiosios pakopos <i>Doctoral</i> studijas Norvegijoje.</p>	

PAKISTANAS

Diploma of Associate Engineer	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui stojant į su įgyta kvalifikacija susijusias studijas.
<p>Kvalifikacija yra suteikiama baigus 3-4 metų profesinio mokymo programą ir sėkmingai išlaikius <i>Inter-Board Committee of Chairmen (IBCC)</i> pripažintos provincijos techninio mokymo tarybos organizuojamus egzaminus. Priėmimas į šią programą yra organizuojamas 10 <i>science</i> profilio klasių baigimo pagrindu. Baigta programa yra profesinio pobūdžio ir yra orientuota į rengimą tolesnei profesinei veiklai.</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę stoti tik į su įgyta kvalifikacija susijusių studijų kryptių aukštojo mokslo programas, aukštosios mokyklos įprastai reikalauja bent 50% maksimalaus egzaminų balo.</p>	

Higher Secondary / Intermediate Examination Certificate akademinis profilis (humanities, science, pre-engineering, pre-medical)	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 12 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis (<i>higher secondary/intermediate</i>) ugdymas ir sėkmingai išlaikius <i>Inter-Board Committee of Chairmen (IBCC)</i> pripažintos provincijos ar federalinės tarybos organizuojamus egzaminus.</p> <p>Teikia teisę stoti į visas aukštojo mokslo programas, tačiau aukštosios mokyklos pačios nustato minimalius reikalavimus, įprastai yra reikalaujama bent 50% maksimalaus egzaminų balo.</p>	

Higher Secondary / Intermediate Examination Certificate prekybos profilis (commerce)	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui stojant į su įgyta kvalifikacija susijusias studijas.
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 12 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis (<i>higher secondary, intermediate</i>) ugdymas ir sėkmingai išlaikius <i>Inter-Board Committee of Chairmen (IBCC)</i> pripažintos provincijos/federalinės tarybos organizuojamus egzaminus.</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę stoti tik į su įgyta kvalifikacija susijusių studijų kryptių aukštojo mokslo programas, aukštosios mokyklos įprastai reikalauja bent 50% maksimalaus egzaminų balo.</p>	

RUSIJA

Аттестат о среднем (полном) общем образовании (įgytas iki 1999 m.)	lygiavertė brandos atestatu liudijimam viduriniam išsilavinimui <u>tik kartu su papildomais reikalavimais</u>
<p>Kvalifikacija teikta baigus 10 metų faktinės trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas, ir išlaikius mokyklos lygmeniu organizuotus baigiamuosius egzaminus.</p> <p>10 metų trukmės programa iš esmės skiriasi nuo Lietuvoje numatytos bendrojo ugdymo programos trukmės (12 metų). Didesnis, nei vienerių metų skirtumas bendrajame ugdyme laikomas esminiu, nes rodo žymius skirtumus tarp mokymosi rezultatų. Todėl kvalifikacija vertinama kaip teikianti teisę į aukštąjį mokslą tik kartu su papildomais reikalavimais: baigtomis studijomis ar kitu paviduriniu mokymusi ar jo dalimi, ne trumpesne kaip vieneri metai arba priimančiajai institucijai nustačius, kad mokymosi metu ir (ar) papildomai neformaliu būdu įgytos žinios ar gebėjimai yra pakankami siekiamam tikslui.</p>	

Аттестат о среднем (полном) общем образовании (įgytas 1999 m. ir vėliau)	lygiavertė brandos atestatu liudijimam viduriniam išsilavinimui
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 11 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas, ir sėkmingai išlaikyti baigiamieji egzaminai. Iki 2009 m. baigiamieji egzaminai buvo organizuoti mokykliniu lygmeniu. Nuo 2009 m. kvalifikacija suteikiama išlaikius valstybiniu lygmeniu organizuojamą valstybinį bendrąjį egzaminą (<i>единый государственный экзамен (ЕГЭ)</i>), kuris yra ir stojamasis egzaminas į aukštąsias mokyklas. Kvalifikacija teikia teisę stoti į visas aukštojo mokslo programas.</p>	

Диплом о среднем профессиональном образовании , jei liudija baigtą vidurinio ugdymo programą (įgytas iki 1999 m.)	lygiavertė brandos atestatu liudijimam viduriniam išsilavinimui <u>tik kartu su papildomais reikalavimais</u>
<p>Vidurinis išsilavinimas gali būti įgytas baigus programą, apimančią vidurinį ugdymą ir profesinį parengimą (pastarąjį rodo diplomu suteikta profesinė kvalifikacija). Į programą buvo priimama su pagrindiniu išsilavinimu. Bendra programos trukmė gali būti 3-4 metai.</p> <p>Vidurinis išsilavinimas įgytas baigus faktinės 10 metų trukmės bendrojo ugdymo programą (kai paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas)).</p> <p>10 metų trukmės programa iš esmės skiriasi nuo Lietuvos Respublikoje numatytos bendrojo ugdymo programos trukmės (12 metų). Didesnis, nei vienerių metų skirtumas bendrajame ugdyme laikomas esminiu, nes rodo žymius skirtumus tarp mokymosi rezultatų. Todėl kvalifikacija vertinama kaip teikianti teisę į aukštąjį mokslą, tik kartu su papildomais reikalavimais: baigtomis studijomis ar kitu paviduriniu mokymusi ar jo dalimi, ne trumpesne kaip vieneri metai arba priimančiajai institucijai nustačius, kad mokymosi metu ir (ar) papildomai neformaliu būdu įgytos žinios ar gebėjimai yra pakankami siekiamam tikslui.</p> <p>Ar kvalifikacija liudija įgytą vidurinį išsilavinimą galima identifikuoti pagal diplomo priede nurodytus pagrindinius vidurinio ugdymo programos dalykus. Dėl papildomos informacijos galima kreiptis ir į kvalifikacijos suteikėją.</p>	

Диплом о среднем профессиональном образовании , jei liudija baigtą vidurinio ugdymo programą (įgytas 1999 m. ir vėliau)	lygiavertė brandos atestatu liudijimam viduriniam išsilavinimui
<p>Ši kvalifikacija laikoma teikiančia teisę į aukštąjį mokslą, jei liudija įgytą vidurinį išsilavinimą. Įprastai kartu su viduriniu išsilavinimu (įgyjamas baigus 11 metų trukmės bendrojo ugdymo</p>	

programą, kurios paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas) įgyjamas ir profesinis pasirengimas, suteikiant profesinę kvalifikaciją. Priimama į šią integruotą programą su pagrindiniu išsilavinimu; įprastinė programos trukmė 3-4 metai.
Ar kvalifikacija liudija įgytą vidurinį išsilavinimą galima identifikuoti pagal diplomo priede nurodytus pagrindinius vidurinio ugdymo programos dalykus. Dėl papildomos informacijos galima kreiptis ir į kvalifikacijos suteikėją.

Бакалавр	lygiavertė bakalaurui
Pirmajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Paskirtis daugiau akademinė, nei profesinė. Įprastinė studijų trukmė – 4 metai. Kvalifikacija teikia teisę stoti į magistro studijas (<i>магістратура</i>). Turintieji bakalauro laipsnį gali tęsti studijas specialisto programose ir jas baigti per trumpesnę laiką.	

Специалист (išskyrus aukštųjų karinių mokyklų bei specifinės žinybinės paskirties aukštųjų mokyklų (pvz., valstybės saugumo) suteiktas kvalifikacijas, dėl kurių reikalinga individuali rekomendacija)	priklausomai nuo paskirties ir studijų rezultatų, lygiavertė magistrui, teikiamam baigus vientisąsias studijas ar bakalaurui
Kvalifikacija teikiama baigus 4-6 metų trukmės (priklausomai nuo pasirinktos specialybės) studijų programas. Baigus studijas teikta profesinė kvalifikacija (pvz., teisininko, ekonomisto, mokytojo, kt.). Studijų trukmė (nuo 4 iki 6 metų) priklauso nuo studijų paskirties ir sudėtingumo. Programos baigiamuosius reikalavimus įprastai sudaro baigiamieji egzaminai ir baigiamasis darbas. Stojimui reikalaujama turėti vidurinio išsilavinimo atestatą ar kitą jam lygiavertę kvalifikaciją. Po 5-6 metų nominalios trukmės programų baigimo suteikta specialisto kvalifikacija kilmės šalyje teikia teisę stoti į mokslo laipsnio studijas – aspirantūrą (<i>аспірантура</i>) bei magistro studijas (<i>магістратура</i>), imtis profesinės veiklos. Prilyginimas konkrečiai kvalifikacijai Lietuvoje priklauso nuo programos paskirties ir pasiektų studijų rezultatų.	

Магістр	lygiavertė magistrui
Antrajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Įprastinė studijų trukmė – 2 metai. Į magistro studijas gali stoti bakalauro ar specialisto kvalifikacijų turėtojai. Kvalifikacija teikia teisę stoti į mokslo laipsnio studijas – aspirantūrą (<i>аспірантура</i>), imtis profesinės veiklos.	

UKRAINA

Атестат про повну загальну середню освіту (įgytas iki 1999 m.)	lygiavertė brandos atestatu liudijimam viduriniam išsilavinimui <u>tik kartu su papildomais reikalavimais</u>
Kvalifikacija teikiama baigus 10 metų faktinės trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas, ir sėkmingai išlaikius baigiamuosius egzaminus mokykloje. 10 metų trukmės programa iš esmės skiriasi nuo Lietuvos Respublikoje numatytos bendrojo ugdymo programos trukmės (12 metų). Didesnis, nei vienerių metų skirtumas bendrajame ugdyme laikomas esminiu, nes rodo žymius skirtumus tarp mokymosi rezultatų. Todėl kvalifikacija vertinama kaip teikianti teisę į aukštąjį mokslą, tik kartu su papildomais reikalavimais: baigtomis studijomis ar kitu paviduriniu mokymusi ar jo dalimi, ne trumpesne kaip vieneri metai arba priimančiajai institucijai nustačius, kad mokymosi metu ir (ar) papildomai neformaliu būdu įgytos	

žinios ar gebėjimai yra pakankami siekiamam tikslui.

Атестат про повну загальну середню освіту (įgytas 1999 m. ir vėliau)	lygiavertė brandos atestatu liudijimam viduriniam išsilavinimui.
Kvalifikacija teikiama baigus 11 metų trukmės bendrojo ugdymo programą, kurios paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas, ir sėkmingai išlaikius baigiamuosius egzaminus mokykloje. Ukrainoje teikia teisę stoti į visas aukštojo mokslo studijų programas.	

Диплом , jei liudija baigtą vidurinio ugdymo programą (įgytas iki 1993 m.) remiantis Ukrainos teisės aktais, vėlesniu laikotarpiu tokios kvalifikacijos teikimas nenumatytas	lygiavertė brandos atestatu liudijimam viduriniam išsilavinimui <u>tik kartu su papildomais reikalavimais</u>
Vidurinis išsilavinimas gali būti įgytas baigus programą, apimančią vidurinę ugdymą ir profesinį parengimą (pastarąjį rodo diplomu suteikta profesinė kvalifikacija). Į programą priimdavo su pagrindiniu išsilavinimu. Bendra programos trukmė gali būti 3-4 metai. Kvalifikacija gali būti suteikta ir tuo atveju, kai baigta profesinio mokymo programa nebuvo integruota su vidurinio ugdymo programa ir vidurinis išsilavinimas nebuvo įgytas. Diplome ir jo priede įprastai nenurodoma, įgytas ar ne toks išsilavinimas. Tokiu atveju vidurinę išsilavinimą galima identifikuoti pagal bendruosius vidurinio ugdymo programos dalykus. Vidurinis išsilavinimas įgytas baigus faktinės 10 metų trukmės bendrojo ugdymo programą (kai paskutiniuosius 2 metus sudaro vidurinis ugdymas)). 10 metų trukmės programa iš esmės skiriasi nuo Lietuvoje numatytos bendrojo ugdymo programos trukmės (12 metų). Didesnis, nei vienerių metų skirtumas bendrajame ugdyme laikomas esminiu, nes rodo žymius skirtumus tarp mokymosi rezultatų. Todėl kvalifikacija vertinama kaip teikianti teisę į aukštąjį mokslą, tik kartu su papildomais reikalavimais: baigtomis studijomis ar kitu paviduriniu mokymusi ar jo dalimi, ne trumpesne kaip vieneri metai arba priimančiajai institucijai nustačius, kad mokymosi metu ir (ar) papildomai neformaliu būdu įgytos žinios ar gebėjimai yra pakankami siekiamam tikslui. Kvalifikacija gali būti suteikta ir tuo atveju, kai baigta programa neapėmė vidurinio ugdymo ir vidurinis išsilavinimas nebuvo įgytas. Kadangi išduodamuose dokumentuose įprastai nenurodoma, ar tokio lygmens išsilavinimas suteiktas, rekomenduojama pirmiausiai išnagrinėti diplomo priedą. Jei jame yra nurodyti pagrindiniai vidurinio ugdymo programos dalykai, laikoma, kad vidurinis išsilavinimas buvo įgytas. Dėl papildomos informacijos taip pat galima kreiptis ir į kvalifikacijos suteikėją.	

Молодший спеціаліст (молодший бакалавр)	gali būti įskaityta kaip dalis studijų
Kilmės šalyje trumpajam studijų ciklui priklausanti kvalifikacija. Šios studijos Ukrainoje gali būti įskaitytos kaip dalis bakalauro studijų. Įprastai stojimui reikalaujama turėti vidurinio išsilavinimo atestatą ar kitą jam lygiavertę kvalifikaciją. Įprastinė studijų trukmė 2-3 metai. Į kvalifikacijai skirtas studijas gali būti priimama ir pagrindinio (bazinio) vidurinio išsilavinimo pagrindu. Tokiu atveju įprasta studijų trukmė 3-4 metai.	

Бакалавр	lygiavertė bakalaurui arba profesiniam bakalaurui
Pirmajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Įprastinė studijų trukmė 3-4 metai. Teikia teisę stoti į magistro studijas. Stojimui reikalaujama turėti vidurinio išsilavinimo atestatą ar kitą jam lygiavertę kvalifikaciją. Kai kurios studijų programos pagal joms numatytą paskirtį, programos struktūrą bei numatytus studijų rezultatus labiau orientuotos į profesinį parengimą (pvz., aukštojo mokslo koledžų) ir yra panašesnės į profesinį bakalaurą. Prilyginimas konkrečiai kvalifikacijai priklauso nuo programos paskirties ir pasiektų studijų rezultatų.	

Cneŭianicm (4-6 m. trukmės) (išskyrus aukštųjų karinių mokyklų bei specifinės žinybinės paskirties aukštųjų mokyklų (pvz., valstybės saugumo) suteiktas kvalifikacijas, dėl kurių reikalinga individuali rekomendacija)	priklausomai nuo paskirties ir studijų rezultatų, lygiavertė magistrui, teikiamam baigus vientisąsias studijas, ar bakalaurui
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 4-6 metų trukmės (priklausomai nuo studijų programos paskirties ir sudėtingumo) studijų programas. Baigus studijas teikiama profesinė kvalifikacija (pvz., teisininko, ekonomisto, mokytojo, kt.). Kai kurios studijų programos orientuotos į pagrindinių žinių ir gebėjimų suteikimą ir yra panašiausios į bakalauro kvalifikaciją.</p> <p>Programų baigiamuosius reikalavimus įprastai sudaro baigiamieji egzaminai ir baigiamasis darbas. Stojimui reikalaujama turėti vidurinio išsilavinimo atestatą ar kitą jam lygiavertę kvalifikaciją.</p> <p>Kvalifikacija kilmės šalyje teikia formalią teisę stoti į mokslo laipsnio studijas – doktorantūrą (<i>докторантура</i>).</p> <p>Prilyginimas konkrečiai kvalifikacijai priklauso nuo programos paskirties ir pasiektų studijų rezultatų.</p>	

Cneŭianicm (1-1,5 m. trukmės)	lygiavertė magistrui
<p>Kvalifikacija teikiama baigus 1-1,5 metų trukmės (priklausomai nuo studijų programos paskirties ir sudėtingumo) studijų programas. Baigus studijas teikiama profesinė kvalifikacija (pvz., teisininko, ekonomisto, mokytojo, kt.).</p> <p>Programų baigiamuosius reikalavimus įprastai sudaro baigiamieji egzaminai ir (arba) baigiamasis darbas. Stojimui reikalaujama turėti bakalauro kvalifikaciją.</p> <p>Ukrainoje kvalifikacija prilyginama 2 pakopos magistro kvalifikacijai. Kvalifikacija kilmės šalyje teikia formalią teisę stoti į mokslo laipsnio studijas – doktorantūrą (<i>докторантура</i>), imtis profesinės veiklos.</p>	

Mazicmp	lygiavertė magistrui
<p>Antrajai studijų pakopai priklausanti kvalifikacija. Įprastinė studijų trukmė 1-2 metai. Stojimui reikalaujama turėti bakalauro kvalifikaciją.</p> <p>Teikia teisę stoti į mokslo laipsnio studijas – doktorantūrą (<i>докторантура</i>), imtis profesinės veiklos.</p>	

VOKIETIJA

Zeugnis der allgemeinen Hochschulreife	lygiavertė brandos atestatu liudijamam viduriniam išsilavinimui.
<p>Kvalifikacija liudijamas 2 metų vidurinio ugdymo programos (<i>Sekundarstufe II</i>) baigimas, į kurią priimami asmenys, baigę 10-11 metų bendrojo ugdymo programą ((bendra programos trukmė 12-13 metų (daugelyje Vokietijos Federacijos regionų jau pereita prie 12 metų trukmės programos). Kvalifikacija suteikiama sėkmingai baigus programą ir išlaikius regiono lygmeniu organizuojamus baigiamuosius egzaminus.</p> <p>Kvalifikacija teikia teisę į aukštąjį mokslą.</p>	

Bakkalaureus/Bachelor Diplom (FH)-Grad	lygiavertė bakalaurui
<p>Pirmajai studijų pakopai priklausančios kvalifikacijos. Kvalifikacijos įprastai suteikiamos baigus 3 – 4 metų trukmės programą (apimtis 180, 210 arba 240 ECTS). Kvalifikacijas teikia universitetai</p>	

(Universitäten), menų ir muzikos aukštosios mokyklos (Kunst- und Musikhochschulen) ir profesinės aukštosios mokyklos (Fachhochschulen (FH)).

Profesinėse aukštosiose mokyklose suteikiamos *Diplom* (FH) kvalifikacijos nereikėtų painioti su universitetų suteikiama *Diplom* kvalifikacija, nes neteikia tų pačių teisių. Kai kuriuose regionuose (bet ne visuose) išduodamuose profesinių aukštųjų mokyklų diplomuose prie kvalifikacijos pavadinimo yra papildomai įrašomos raidės “FH”.

Neuniversitetinio aukštojo mokslo sektoriui priklausančios kvalifikacijos savo paskirtimi įprastai yra orientuotos į parengimą profesinei veiklai. Bet šios kvalifikacijos pripažįstamos lygiavertėmis bakalauro kvalifikacijai Lietuvoje remiantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Vokietijos Federacinės Respublikos Vyriausybės susitarime dėl aukštojo mokslo kvalifikacijų ir mokslo laipsnių lygiavertiškumo pripažinimo nustatytais kvalifikacijų atitikmenimis.

Kvalifikacija teikia teisę į antrosios pakopos aukštojo mokslo programas.

Magister Artium Diplom-Grad Staatsprüfung	lygiavertė magistrui, baigus vientisąsias studijas
Kvalifikacijos teikiamos baigus integruotas (ilgojo ciklo) programas (suteikiamos <i>Diplom-Grad</i> arba <i>Magister Artium</i> kvalifikacijos, arba programos baigiamos valstybiniais egzaminais <i>Staatsprüfung</i>).	
Nominali studijų trukmė – apie 9 semestrus. Studijų programą įprastai sudaro du etapai – pirmasis (<i>Grundstudium</i> , 2 metų trukmės) ir antrasis (<i>Hauptstudium</i> , 2 metų trukmės) bei laiko tarpas, skirtas pasirengti egzaminams. Baigus programas suteikiamos šios kvalifikacijos:	
<ul style="list-style-type: none">- <i>Magister</i>. Ši kvalifikacija teikiama baigus humanitarinių arba socialinių mokslų studijas (retai gamtos mokslų studijas); studijuojami du pagrindiniai (<i>major</i>) studijų dalykai arba vienas pagrindinis ir du papildomi (<i>minor</i>),- <i>Diplom</i>. Ši kvalifikacija teikiama baigusiems gamtos arba socialinių mokslų studijų programas, studijuojamas vienas dalykas,- <i>Staatsprüfung</i> (valstybiniai egzaminai). Ši kvalifikacija įprastai teikiama baigusiems teisės, mokytojų rengimo, medicinos, farmacijos studijų programas, kurios baigiamos sėkmingai išlaikius valstybinius egzaminus <i>Erste Staatsprüfung</i>.	
Šios trys kvalifikacijos (<i>Diplom</i> , <i>Magister Artium</i> ir <i>Staatsprüfung</i>) yra lygiavertės akademinė prasme ir teikia teisę į trečiosios pakopos – <i>Doktor</i> programas.	

Master/Magister	lygiavertė magistrui
Antrajai studijų pakopai priklausančios kvalifikacijos. Kvalifikacija įprastai suteikiama baigus 1 – 2 metų trukmės programą (apimtis – 60, 90 arba 120 ECTS), į kurią priimami įgijusieji pirmosios pakopos kvalifikacijas. Kvalifikaciją teikia universitetai, menų ir muzikos aukštosios mokyklos ir profesinės aukštosios mokyklos.	
Magistro programos pagal profilį (aukštosios mokyklos apibrėžia profilį kiekvienai programai) yra skirstomos į daugiau orientuotas parengimui profesinei veiklai ir į daugiau orientuotas tiriamajai veiklai. Programų baigiamuosius reikalavimus įprastai sudaro baigiamasis darbas (<i>thesis</i>).	
Kvalifikacija teikia teisę į trečiosios pakopos – <i>Doktor</i> programas.	